

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологічне консультування

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологічне консультування
Викладач (і)	Паркулаб Оксана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	oksana.parkulab@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Відповідно до графіку

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна передбачає теоретичне і практичне визначення концептуальних засад і принципів психологічного консультування; вироблення практичних умінь і навичок; формування відповідальності та становлення професійної компетентності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни полягає у визначенні концептуальних засад і методологічних принципів психологічного консультування; ознайомленні студентів із сучасними підходами до практики консультативної допомоги, спрямованої на реабілітацію, збереження, відновлення й підтримку психічного здоров'я людини; виробленні базових практичних умінь і навичок психологічної реабілітації; формуванні морально-етичних норм і відповідальності; усвідомленні професійної ідентичності та становленні професійної компетентності майбутніх психологів.

Цілі курсу :

- навчити студентів визначати сфери застосування психологічного консультування;
- забезпечити взаємозв'язок теоретичного й практичного навчального матеріалу;
- створити цілісне уявлення про зміст, методи і принципи консультативного процесу, спрямованого на реабілітацію, збереження, відновлення й підтримку психічного здоров'я людини;
- зорієнтувати студентів в особливостях надання консультативної допомоги психологами різних теоретичних напрямів і шкіл;
- сформуванню початковий досвід та професійну позицію майбутніх психологів щодо своєї практичної реабілітаційної діяльності;
- сприяти формуванню професійних критеріїв оцінки ефективності консультативної роботи; розвивати у студентів креативне мислення й бажання вдосконалювати власну фахову компетентність.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, саногенно.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК8. Здатність організовувати та здійснювати психологічну реабілітацію, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, заходи промоції збереження здоров'я населення.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР19. Організовувати і проводити реабілітаційно-психологічну роботу в умовах санаторно-курортного оздоровлення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	Лекції – 24 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	Семінарські заняття – 36 год.
самостійна робота	Самостійна робота – 120 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	053 Психологія	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Загальне уявлення про психологічне консультування	2/2	2/2	12/16
Тема 2. Особистість консультанта	2	2	12/16
Тема 3. Консультативний контакт	2	4/2	12/16
Тема 4. Психологічний та психотехнічний інструментарій консультування	2	4/2	12/16
Тема 5. Структурування процесу психологічного консультування	2/2	4	12/16
Тема 6. Типи консультативних ситуацій	4/2	4/2	12/16
Тема 7. Психодинамічна модель психологічного консультування	2	4	12/16
Тема 8. Когнітивно-біхевіористичний підхід до консультування	4/2	4/2	12/16
Тема 9. Трансакційний аналіз (ТА)	2	4	12/16
Тема 10. Екзистенційно-гуманістичний підхід до консультування	2	4/2	12/16
ЗАГ.:	24/8	36/12	120/160

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	5
Експрес-тестування	18
Контрольна робота (дві)	8
Самостійна робота	14
Індивідуальне завдання	5
Іспит	50
Максимальна кількість балів	100

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінар. заняття			1	1	1	1			1									5
Тестування	3	3								3	3	3	3					18
Контрольна робота							4									4		8

Самостійна робота (КСР)								7						7				14
Індивідуальні завдання														5				5
Іспит																50		50
Всього за тиж-нь	3	3	1	1	6	1	1	4	1	1	3	1	3	9	3	5	50	100

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання експрес-тестування (максимально - 3 бали): «відмінно» (3-2,5 бала); «добре» (1,3-2,4 бала); «задовільно» (0,1-1,2 бала), «незадовільно» - 0 б.
Вимоги до письмових робіт	<p>Деталізуючи критерії та нормативи оцінювання знань з дисципліни «Психологічне консультування», виходимо з умовного поділу помилок на власне помилки та недоліки. Помилками вважаються огріхи, допущені у відповідях, що спотворюють або зовсім змінюють зміст означення, положення, твердження. Якщо помилка повторюється в роботі, це свідчить про незнання або нерозуміння студентом певного положення і її вважають однією помилкою. Помилки свідчать про істотні прогалини в знаннях студента. Недоліками вважаються огріхи, які є наслідком неухайності або неохайності студента під час відповіді та мають другорядне значення. Три недоліки прирівнюються до однієї помилки. В оцінюванні відповідей встановлюються такі вимоги: 5 балів (відмінно) виставляються, коли у відповіді допущено не більше одного недоліку; 4 бали (дуже добре та добре) – коли в роботі помилок немає, але допущено не більше трьох недоліків, що прирівнюються до помилки; 3 бали (задовільно) – коли в роботі допущено не більше 4 недоліків або зроблено дві помилки; 2 бали (достатньо), коли в роботі допущено більше трьох помилок, 1 бал (незадовільно) – коли в роботі допущено більше чотирьох помилок, бали 0-0,9 – коли в роботі немає правильно виконаних завдань без помилок і недоліків й така робота не зараховується.</p> <p>Есе оцінюються в балах (максимально – 2 бали): 2 – «відмінно»; 1,5-1,9 – «добре»; 1-1,4 – «задовільно», 0,4- 0,9 – «незадовільно», 0-0,3 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідність тексту есе запропонованій темі (relevance to the topic) – 0,2 бала; – психологічне розуміння запропонованої теми (psychological understanding of the topic) – 0,3 бала; – переконливість наведених аргументів (persuasive power of argumentation) – 0,3 бала; – узгодженість, послідовність, логічність викладу (coherence) – 0,1 бала; – оригінальність есе (originality) – 0,1 бала. <p>Психологічний аналіз невербальної поведінки («методика спостереження») оцінюється в балах (максимально – 5 балів): 4,5-5 – «відмінно»; 3,5-4,4 – «добре»; 2,5-3,4 – «задовільно», 1,5-2,4 – «незадовільно», 0-1,4 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) відповідність вибору ситуації та об'єктів для спостереження, способу та форми фіксації результатів спостереження його меті – 0,5 б.; 2) використання програми (схеми) спостереження у вигляді переліку ознак (аспектів) невербальної поведінки та одиниць спостереження з детальним їх описом – 2 бали; 3) дотримання вимог до роботи спостерігача – 0,5 бала; 4) обґрунтованість вибору способу обробки й представлення отриманих даних – 1 бал;
Семінарські заняття	В оцінюванні усних чи письмових відповідей та тестових завдань враховується: повнота знань (чи знає студент матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент

	<p>теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв'язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал правильною літературною мовою.</p> <p>Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який під час формулювання відповіді застосовує творчий підхід, самостійне залучення знань, одержаних з додаткової літератури, узагальнює знання одержані під час вивчення дисципліни. Оцінка «відмінно» передбачає глибину засвоєння навчального матеріалу, культуру мислення й мовлення, вільне користування термінологією, вміння застосувати знання теоретичних основ на практиці. Студент дає свідомі, правильні, повні відповіді на поставлені запитання, точно формує означення й теоретичні положення. Студент, якому виставляється оцінка «відмінно», має виявити глибокі знання з предмета, загальний високий рівень грамотності, високу ерудицію.</p> <p>Оцінки «дуже добре» й «добре» виставляються студенту, який міцно засвоїв програмний матеріал, уміє грамотно його викласти, не допускає істотних помилок у формулюванні відповідей на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом із дисципліни, знає наукову й довідкову літературу з проблем навчальної дисципліни. Різниця порівняно з найвищим балом виявляється в тому, що знання студентів мають характер обмеженості, не виявляється рівень творчого володіння навчальним матеріалом, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей. Студент глибоко й свідомо розуміє теоретичний матеріал, але нечітко формулює правила, допускає недоліки, які може самостійно виправити. Культура мови висока.</p> <p>Оцінки «задовільно» й «достатньо» ставляться за низький рівень якості засвоєння теоретичних знань, але виявлену здатність дати неповні відповіді на всі поставлені запитання. Студент виявляє теоретичні знання, демонструє певну самостійність у викладенні навчального матеріалу, проте робить це поверхнево із застосуванням певних штампів у відповідях, висновки сформульовані вузько. Не повністю ознайомлений з додатковою навчальною літературою. Має обмежені знання фактичного матеріалу, допускає суттєві неточності в формулюваннях, порушує послідовність у викладенні навчального матеріалу. Студент допускає помилки у відповідях, неправильно формулює те чи інше положення, після вказівок і зауважень викладача</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Не менше 25 балів
Підсумковий контроль	Екзамен

7. Політика навчальної дисципліни

Політика дисципліни спрямована на розвиток вищої освіти в Україні, що ґрунтується на засадах гуманізму, демократизму, національної самосвідомості та міжнаціональної толерантності, й передбачає імплементацію базових принципів студентоцентрованого підходу до навчання в освітню діяльність студентів.

Пріоритетними напрямками організації освітнього процесу є: формування світогляду майбутніх фахівців (відкрита комунікація, обмін думками тощо), розвиток креативності, створення оптимальних умов для їх самореалізації, інтеграція неформальної психотерапевтичної освіти в формальну, широке застосування інформаційних технологій, впровадження дистанційної форми навчання, діджиталізація освіти та реалізація принципів STEM-освіти.

Студентам рекомендується взаємодіяти із викладачем (лектором) упродовж заняття, реагувати на викладений матеріал, формулювати проблемні запитання, виокремлювати незрозумілий контент, надавати зворотній зв'язок.

Академічна доброчесність:

- ✓ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
- ✓ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
- ✓ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарп
- ✓ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
- ✓ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
- ✓ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».

Відвідування занять

Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212) , до підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, що прослухали лекційний курс, взяли участь у практичних заняттях, виконали всі письмові завдання (експрес-тестування, творче завдання, реферат/або презентацію), КСР та написали контрольну (модульну) роботу.

У разі відсутності студента з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).

Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.

Повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS від 2 лютого 2016 р. № 18; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212

Додаткові бали

Додаткові бали присуджуються: за участь у науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції – до 5 балів), опрацювання завдань з самоаналізу – по 1 балу (за кожну тему). Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212

Неформальна освіта:

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Рекомендовані платформи: Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra.

8. Рекомендована література

1. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. 240 с.
2. Вестбрук Д., Кеннерлі Г, Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. Львів, 2014. 420 с. https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/KPT-ТЕХТ-1_2-PART.pdf
3. Консультативна психологія: підручник / І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін [та ін.] :

Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 482 с.

4. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посібн. Київ, 2012, 384 с.

5. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с. <http://surl.li/hosrq>

6. Магдисюк Л. І., Федоренко Р.П. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20907/1/opsykons.pdf>

7. Москалець В.П. Психологія особистості : навч.посіб. Київ, 2013. 416 с.

8. Основи психотерапії : навч. пос. / М.І. Мушкевич, С.Є. Чагарис. Луцьк / за ред. М.І. Мушкевич, 2017. 420 с.

9. Паркулаб О.Г. Терапевтичний діалог як співтворчість консультанта і клієнта. *Габітус*. № 15, 2020. С.187-191.

10. Паркулаб О.Г., Шпет Я.В. Вплив професійної діяльності на особистість психолога: феномен вигорання та його профілактика. *Вісник Львівського університету*. Серія психологічні науки. Вип. 8. Львів, 2021. С.125-132.

11. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1-3. Київ, 2018. 208 с.

12. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100.

13. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія / Уклад. В.О. Климчук. Київ, 2005. 88 с.

14. Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування : навч. посібн. Київ, 2004. 152 с. https://lkkeip.at.ua/_ld/1/146_up_31.pdf

15. Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс. Ів.-.франківськ: В-во ПрНУ, 2007.

16. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: навч. посіб. Київ, 2015. 656 с.

http://shron1.chtyvo.org.ua/Tsymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf

17. Кузікова С.Б. Основи психокорекції [Текст] : навч. посібник. Рек. МОН. К.: Академ-видав, 2021. 336 с.

18. Методичні рекомендації щодо врахування соціокультурних чинників в теорії та практиці психотерапевтичної допомоги особистості [Текст]/ ред. З.Г.Кісарчук. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 140 с.

19. Цільмак О. М. Психологічне консультування: Лекційний матеріал для здобувачів вищої освіти. Одеса: Електронне видання, 2020. 319 с.

20. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс [Текст] : навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К. : ВД "Професіонал", 2007. 544 с.

21. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування [Текст]: підручник 2-ге видання; Рек.МОН. К.: Ніка-Центр, 2011. 424 с.

22. Kenneth S. Pope, Melba J. T. Vasquez, Nayeli Y. Chavez-Dueñas, Hector Y. Adames. Ethics in Psychotherapy and Counseling A Practical Guide. Wiley, 2021. 463 p. Chapter 8. P.88-95.

23. Introduction to Counselling and Psychotherapy the essential guide / edited by Stephen Palmer. London, 2000. 368 p.

24. Gerald Corey. Case Approach to Counseling and Psychotherapy Cengage Learning, 2008. 341 p.

25. Gerald Corey. Theory and Practice of Counselling and Psychotherapy Cengage Learning, 2013, 552 p.

Викладач Паркулаб Оксана Григорівна